

Alushariduse seadus

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Reguleerimisala ja eesmärk

(1) Käesolev seadus sätestab alushariduse korraldamise alused, isikute õigused ja kohustused alushariduse kättesaadavuse tagamisel ja alushariduse omandamise toetamisel, munitsipaal- ja eralasteaia (edaspidi koos *lasteaed*) ning munitsipaal- ja eralastehoiu (edaspidi koos *lastehoid*) tegevuse, rahastamise ja järelevalve alused.

(2) Käesoleva seaduse eesmärk on toetada kuni seitsmeaastaste laste arengut ja alushariduse omandamist.

§ 2. Kohaldamisala

(1) Käesolevas seaduses sätestatud õigusi ja kohustusi kohaldatakse lasteaiale ja lastehoiule olenemata nende omandivormist, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(2) Käesolevat seadust kohaldatakse ühe asutusena tegutsevale eralasteaiale ja -üldhariduskoolile niivõrd, kuivõrd erakooliseadus ei sätesta teisiti.

(3) Lasteaed ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud üldhariduskool võivad tegutseda ühe asutusena. Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja põhikooli puhul kohaldatakse lasteaiaosale käesolevas seaduses sätestatud ning põhikooliosale põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud. Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli direktoril on käesolevast seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest tulenev pädevus.

(4) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse sätteid, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

§ 3. Lastehoid ja lasteaed ning õpi- ja kasvukeskkonna nõuded

(1) Lastehoid on alushariduse riikliku õppekava alusel alushariduse omandamist võimaldav haridusasutus, kus turvalises, eakohases, mängulises ja arendavas kasvukeskkonnas hoitakse kuni seitsmeaastaseid lapsi ja toetatakse nende üldoskuste arengut. Seejuures luuakse kuni kolmeaastase lapse arengu soodustamisel eeldused alushariduse omandamiseks lasteaias ning kolme- kuni seitsmeaastase lapse arengu soodustamisel toetatakse perekonda eelduste loomisel põhihariduse omandamiseks ja edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus.

(2) Lasteaed on alushariduse riikliku õppekava alusel alushariduse omandamist võimaldav õppeasutus, kus turvalises, eakohases, mängulises ja arendavas õpi- ja kasvukeskkonnas toetatakse kolme- kuni seitsmeaastaste laste üldoskuste arengut ning selliste teadmiste, oskuste ja hoiakute kujunemist, mis loovad eeldused põhihariduse omandamiseks ja edukaks edasijõudmiseks igapäevaelus.

(3) Lasteaia tegutsemise vormid on:

- 1) lasteaed;
- 2) lasteaed, milles on lastehoiu rühm või rühmad.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 2 sätestatud lasteaia puhul kohaldatakse lastehoiu osale käesolevas seaduses lastehoiu kohta sätestatud ja lasteaia osale käesolevas seaduses lasteaia kohta sätestatud, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(5) Munitsipaal- ja eralasteaia pidaja (edaspidi koos *lasteaia pidaja*), munitsipaal- ja eralastehoiu pidaja (edaspidi koos *lastehoiu pidaja*), lasteaed, lastehoid ja lapse vanem või eestkostja (edaspidi *vanem*) vastutavad ühiselt käesoleva seaduse eesmärgi täitmise eest.

(6) Lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuded lapse arengu toetamiseks, tervise kaitseks ning õppe- ja kasvatustegevuse turvaliseks ja ohutuks korraldamiseks vajalike tingimuste loomiseks kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

§ 4. Alushariduse kättesaadavus

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab kõigile poolteise- kuni kolmeaastastele lastele, kelle elukoht on selle omavalitsuse territooriumil ja kelle vanem on avaldanud soovi lastehoiukohta kasutada, võimaluse käia oma territooriumil asuvas lastehoius ning kõigile kolme- kuni seitsmeaastastele lastele, kelle elukoht on selle omavalitsuse territooriumil ja kelle vanem on avaldanud soovi lasteaia kohta kasutada, võimaluse käia oma territooriumil asuvas lasteaias.

(2) Käesoleva seaduse tähenduses käsitatakse lapse elukohana Eesti rahvastikuregistrisse kantud elukohta. Last, kelle elukohta ei saa Eesti rahvastikuregistris registreerida sellesse kohaliku omavalitsuse üksusesse, mille territooriumil laps tegelikult elab, käsitatakse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksuse elanikuna.

(3) Käesoleva seaduse tähenduses loetakse asendushooldusel viibiva lapse elukohaks hoolduspere elukoht või perekodu või asenduskodu tegevuskoht.

(4) Kui lapse koolikohustuse täitmise algus on põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 9 lõikes 3 nimetatud juhul ühe õppeaasta võrra edasi lükatud, on kohaliku omavalitsuse üksus kohustatud tagama lapsele võimaluse käia nimetatud perioodil vanema soovil samas lasteaias.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus võib lastehoiukoha tagada munitsipaal- või eralastehoius ning lasteaia kohta munitsipaal- või eralasteaias. Lapsele lastehoiukoha ja lasteaia kohta võimaldamise ülesande täitmiseks võib kohaliku omavalitsuse üksus anda haldusakti või sõlmida halduslepingu halduskoostöö seaduses sätestatud korras. Teise kohaliku omavalitsuse üksusega halduslepingu sõlmimisel ei kohaldata halduskoostöö seaduse §-s 13 sätestatud.

(6) Kohaliku omavalitsuse üksus teeb vanemale kättesaadavaks teabe kohaliku omavalitsuse territooriumil pakutavatest lastehoiu- ja lasteaia kohtadest.

(7) Lasteaia pidaja kehtestab lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud. Kord avalikustatakse lasteaia pidaja või lasteaia veebilehel. Lastehoiu pidaja kehtestab lastehoidu vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud. Kord avalikustatakse lastehoiu pidaja või lastehoiu veebilehel.

(8) Lasteaed või lasteaia pidaja ning lastehoid või lastehoiu pidaja kannab Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteem*) andmed lasteaias ja lastehoius käivate laste kohta.

§ 5. Lastehoiukoha ja lasteaiakoha taotlemine kohaliku omavalitsuse üksuselt

(1) Pooleteise- kuni kolmeaastasele lapsele lastehoiukoha saamiseks ning kolme- kuni seitsmeaastasele lapsele lasteaiakoha saamiseks esitab vanem kohaliku omavalitsuse üksusele taotluse. Taotluses tuleb märkida koha kasutamise soovitud algusaeg ja soovitud lastehoid või lasteaed tegevuskoha täpsusega. Vanemal on õigus esitada mitu eelistust, kohaliku omavalitsuse üksus peab neid arvestama.

(2) Kui taotluses märgitud lastehoius või lasteaias ei ole vanema soovitud algusajal vabu kohti, arvestab kohaliku omavalitsuse üksus lapse lastehoidu ja lasteaeda vastuvõtmist otsustades esmajärjekorras elukoha lähedust lastehoiule või lasteaiale.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus lahendab vanema taotluse ja teeb kahe kuu jooksul taotluse esitamisest otsuse lapse lastehoidu või lasteaeda vastuvõtmise kohta.

§ 6. Elukoha lähedus

Käesolevas seaduses tähendab elukoha lähedus:

- 1) lapse elukohale lähimat lastehoidu või lasteaeda;
- 2) lastehoidu või lasteaeda, kuhu jõutakse jalgsi kuni 30 minutiga.

2. peatükk

Lasteaed

1. jagu

Alushariduse omandamise toetamine

§ 7. Õppekava

(1) Alushariduse riikliku õppekava, mis näeb ette alushariduse standardi, kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud alushariduse riiklikus õppekavas sätestatakse:

- 1) lasteaia ja lastehoiu õppekava koostamise põhimõtted;
- 2) alushariduse alusväärtused;
- 3) õppe- ja kasvatustegevuse eesmärgid ja põhimõtted;
- 4) õpikäsituse ning õpi- ja kasvukeskkonna kujundamise põhimõtted;
- 5) kolmeaastase ja kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad üldoskused;
- 6) valdkondade õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted ning kuue- kuni seitsmeaastase lapse eeldatavad arengutulemused;
- 7) lapse arengu hindamise ja toetamise põhimõtted.

(3) Õppe- ja kasvatustegevus lasteaias võib toimuda rahvusvahelise bakalaureuseõppe organisatsiooni (*International Baccalaureate Organization*) õppekava ja Euroopa koolide põhikirja konventsiooni alusel väljatöötatud õppekava kohaselt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 16 sätestatud korras.

(4) Alushariduse riikliku õppekava alusel koostab lasteaed laste arengu ja alushariduse omandamise toetamiseks lasteaia õppekava. Lasteaed lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel ja läbiviimisel lasteaia õppekavast.

(5) Lasteaia õppekava ja selle muudatused kinnitab direktor, olles kuulunud ära hoolekogu arvamuse ning saanud õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate heakskiidu. Lasteaia õppekava avalikustatakse lasteaia või lasteaia pidaja veebilehel.

(6) Lasteaed kannab hariduse infosüsteemi alushariduse riikliku õppekava läbinud lapse koolivalmiduskaardi, mis on koostatud käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud õppekava alusel.

§ 8. Õppe- ja kasvatustegevuse keel

(1) Munitsipaallasteaias toimub õppe- ja kasvatustegevus eesti keeles.

(2) Kurdi või kuulmislangusega lapse õppe- ja kasvatustegevuses võib peale eesti keele kasutada eesti viipekeelt ja viibeldud eesti keelt.

(3) Haridusliku erivajadusega lapse õppe- ja kasvatustegevuses võib vanema kirjalikul nõusolekul peale eesti keele või selle asemel kasutada eesti keelest erinevat keelt, kui põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 47 nimetatud kooliväline nõustamismeeskond on lapsele tõhustatud toe või eritoe rakendamise soovitus andes leidnud, et eestikeelne õppe- ja kasvatustegevus ei ole lapse arengu eripära tõttu talle jõukohane.

(4) Eralasteaed määrab õppekeele eralasteaia põhikirjas. Eralasteaias, kus õppe- ja kasvatustegevus ei toimu eesti keeles, tagatakse eesti keele õpe alushariduse riikliku õppekava alusel, välja arvatud eralasteaias, mis tegutseb rahvusvahelise bakalaureuseõppe organisatsiooni õppekava ja Euroopa koolide põhikirja konventsiooni alusel väljatöötatud õppekava kohaselt.

§ 9. Õppeaasta

Õppeaasta algab 1. septembril ja kestab 31. augustini.

§ 10. Rühma moodustamise alused

(1) Lasteaia direktor moodustab iga lapse vajadusi ja heaolu arvestades lasteaiarühmad.

(2) Laste piirarv lasteaiarühmas on 20.

(3) Lasteaias, kus on lastehoiurühm, võib direktor moodustada liitrühma, milles on lastehoiu pooleteise- kuni kolmeaastased ja lasteaia kolme- kuni seitsmeaastased lapsed. Liitrühmas võib olla kuni 18 last.

(4) Rühmas, kus on tõhustatud tuge või erituge saav laps, on laste piirarv väiksem kui teistes rühmades, arvestades, et üks haridusliku erivajadusega laps täidab kolm kohta.

(5) Lapse heaolu ja arengu toetamiseks võib lasteaias moodustada väiksemaid rühmi. Haridusliku erivajadusega lapsele sobiva suurusega rühma moodustamisel tuleb järgida koolivälise nõustamismeeskonna soovitus või käesoleva seaduse § 14 lõikes 1 sätestatud juhul puude raskusastme tuvastamise otsust.

(6) Lasteaia pidaja võib erandjuhul ja direktori ettepanekul, mille kohta on arvamust avaldanud hoolekogu, suurendada käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud rühma piirarvu kuni nelja lapse võrra ning lõikes 3 sätestatud rühma piirarvu kuni kahe lapse võrra.

(7) Otsus suurendada rühma piirarvu tuleb teha iga rühma kohta eraldi, arvestades iga lapse vajadusi ja heaolu.

§ 11. Rühma töökorraldus

(1) Igas lasteaiarühmas töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul on tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kümne lapse kohta. Liitrühmas töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja ning kogu rühma tööaja jooksul on tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja kuni üheksa lapse kohta.

(2) Rühmas, milles on suurendatud käesoleva seaduse § 10 lõikes 2 sätestatud laste piirarvu, on kogu rühma tööaja jooksul tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kaheteistkümne lapse kohta. Rühmas, milles on suurendatud käesoleva seaduse § 10 lõikes 3 sätestatud laste piirarvu, on kogu rühma tööaja jooksul tagatud õpetaja või abiõpetaja kuni kümne lapse kohta.

§ 12. Lapse arengu toetamine

(1) Lasteaed lähtub õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest. Lapse individuaalsest vajadusest lähtudes korraldatakse lapsele õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös võimetekohane õpe ja vajalik tugi.

(2) Tugiteenuste tagamiseks loob võimalused lasteaia pidaja ja teenuse osutamist korraldab direktor. Kohaliku omavalitsuse üksusele teiste õigusaktide alusel antud tugiteenuste korraldamisega seotud ülesandeid tuleb täita viisil, mis tagab alushariduse omandamise iga lapse individuaalseid vajadusi ja võimeid arvestades.

(3) Lapse arengu toetamiseks määrab direktor tugiteenuste koordineerija, kelle ülesanne on korraldada lasteaiasisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida lasteaiavälises võrgustikutöös osalemist. Lasteaia direktori võib tugiteenuste koordineerijaks määrata lasteaia pidaja.

(4) Tugiteenuste koordineerija toetab ja juhendab õpetajat lapse esmase toe kavandamisel, nõustab vanemaid ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, lasteaias pakutavate lapse arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning põhikooli ülemineku toetamiseks.

(5) Õpetajad jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut lasteaias ning kohandavad õppe- ja kasvatustegevust lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel lähtutakse alushariduse riiklikus õppekavas sätestatud põhimõtetest.

(6) Vajaduse korral tagatakse lapsele lasteaias põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale vastav eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti (edaspidi koos *tugispetsialistid*) teenus.

(7) Kui ilmneb lapse andekus, pakuvad õpetajad või teised spetsialistid talle lasteaias vajaduse korral täiendavat juhendamist.

(8) Lasteaed kannab andmed osutatud tugiteenuse ja teenuse osutaja kohta hariduse infosüsteemi. Lapse elukohajärgse kohaliku omavalitsuse üksusel on lapsele ja perele vajalike tugiteenuste tagamiseks õigus töödelda hariduse infosüsteemi andmeid.

§ 13. Lapsele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

(1) Lapsel on õigus saada tema vajadustele vastavat tuge vajaduse tuvastamise hetkest. Vajadus tuvastatakse lasteaiale sellekohaste objektiivsete andmete saabumise või koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel andmisega. Lapsele vajaliku toe väljaselgitamisel ja tagamisel on lasteaed kohustatud looma eeldused koostööks vanemaga.

(2) Kui lapsel ilmneb vajadus saada tuge, teavitab lasteaed sellest vanemat ja korraldab lapse pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

(3) Lapsele, kellel on kohanemiskursi või tekib mahajäämus eeldatavate arengutulemuste saavutamisel, pakub lasteaed üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset lisajuhendamist, tugispetsialisti teenust ja vajaduse korral õpet individuaalselt või alarühmas.

(4) Vajaduse korral koostavad rühma õpetajad koostöös abiõpetajate, tugispetsialistide ja vanemaga lapsele alushariduse riikliku õppekava alusel individuaalse arenduskava.

(5) Kui lasteaia tagatud üldine tugi ei anna lapse arenguks soovitud tulemusi, teeb tugiteenuste koordineerija vanemale ettepaneku pöörduda koolivälise nõustamismeeskonna poole.

(6) Kooliväline nõustamismeeskond annab lapse arengu toetamiseks ning õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks soovitusel põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 47 lõike 4 alusel kehtestatud korras.

(7) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus kantakse hariduse infosüsteemi pärast seda, kui vanem on andnud nõusoleku soovitusel rakendada. Nõusolek esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.

§ 14. Tõhustatud toe ja eritoe rakendamine

(1) Koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ja vanema nõusolekul rakendab lasteaed tõhustatud tuge või erituge. Koolivälise nõustamismeeskonna soovitus ei ole eritoe või tõhustatud toe rakendamisel nõutav, kui lapsel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav terviseseisund ja tuvastatud puude raskusaste. Last, kellele rakendatakse tõhustatud tuge või erituge, käsitatakse haridusliku erivajadusega lapsena.

(2) Tõhustatud tuge rakendatakse lapsele, kes oma arengu eripära tõttu vajab:

- 1) vähemalt üht tugispetsialisti teenust,
- 2) spetsiifilist õppe- ja kasvatustegevuse korraldust, keskkonda, metoodikat või vahendeid ning
- 3) individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni 12 lapsega rühmas.

(3) Erituge rakendatakse lapsele, kes oma arengu eripära tõttu vajab:

- 1) mitut tugispetsialisti teenust,
- 2) kohandusi mitmes käesoleva paragrahvi lõike 13 punktis 2 nimetatud valdkonnas ning
- 3) pidevat individuaalset lisatuge rühmas või õpet kuni kuue lapsega rühmas.

(4) Haridusliku erivajadusega lapse hindamise, testimise ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ja koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitusel, kohandused õppes, rakendatud tugimeetmed ja hinnang nende tulemuslikkuse kohta märgitakse lapse individuaalsele arenduskavasse.

(5) Vähemalt korra õppeaastas ja siis, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppemas, hindab tugiteenuste koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb direktorile ettepanekud edasiseks tegevuseks.

(6) Tõhustatud toe ja eritoe rakendamiseks on lasteaial õigus toe rakendamiseks vajalikus mahus ja ulatuses töödelda teise lasteaia ja koolivälise nõustamismeeskonna poolt hariduse infosüsteemi kantud andmeid koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel ning tuge saavale lapsele rakendatud tugimeetmete kohta.

§ 15. Lapse lasteaiaast väljaarvamine

(1) Laps arvatakse lasteaiaast välja:

- 1) kui vanem on lasteaiale esitanud sellekohase taotluse;
- 2) kui laps asub täitma koolikohustust;
- 3) kui lapsel puuduvad Eesti elukoha andmed, välja arvatud juhul, kui lasteaiale on teada, et laps viibib Eestis ning vanem on lasteaiale esitanud kinnituse, et soovib lasteaia kohta jätkuvalt kasutada;
- 4) lapse surma korral.

(2) Eralasteaial on lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lapse lasteaiaast väljaarvamise alustele õigus arvata laps lasteaiaast välja osalustasu pikaajalise võlgnevuse tõttu.

(3) Lapse lasteaiaast väljaarvamise otsuse teeb direktor, arvestades käesolevas paragrahvis sätestatud.

2. jagu

Lasteaia tegevuse korraldamise alused

§ 16. Lasteaia tegevuse korraldamine

(1) Lasteaia tegevust võib korraldada munitsipaal- või eralasteaias. Munitsipaallasteaia pidaja on kohaliku omavalitsuse üksus ja eralasteaia pidaja on eraõiguslik juriidiline isik. Lasteaed asutatakse lasteaia pidaja otsusega.

(2) Lasteaial on põhimäärus või põhikiri, milles sätestatakse vähemalt lasteaia asukoht ja tegevuskohad, nimetus, struktuur ning õppekeel või õppekeeled. Lasteaia põhimäärus või põhikiri kehtestatakse ja seda muudetakse lasteaia pidaja kehtestatud korras.

(3) Eralasteaia tegevuse korraldamise ja alushariduse pakkumise õigus antakse käesolevas seaduses sätestatud korras tegevusloaga.

(4) Lasteaia pidaja otsusel võib lasteaed tegutseda ühe asutusena mitmes tegevuskohas. Sellisel juhul peab tema tegevus vastama käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kõikides tegevuskohtades.

§ 17. Lasteaia ümberkorraldamine

(1) Lasteaed korraldatakse ümber lasteaia pidaja otsuse alusel. Lasteaia ümberkorraldamise otsus tehakse arvestusega, et sellest tuleb teavitada Haridus- ja Teadusministeeriumi, lasteada ja vanemaid viis kuud enne õppeaasta algust.

(2) Lasteaedade ümberkorraldamine toimub järgmiselt:

- 1) lasteaia ühendatakse üheks lasteaiaks, kusjuures ühendatavad lasteaia lõpetavad tegevuse ja nende baasil moodustatakse uus lasteaed;
- 2) lasteaed liidetakse teise lasteaiaga ja liidetav lasteaed lõpetab tegevuse;
- 3) lasteaed jaotatakse vähemalt kaheks lasteaiaks ja jagunev lasteaed lõpetab tegevuse;
- 4) lasteaed eraldatakse teisest lasteaiast, selle tulemusena asutatakse uus lasteaed ja säilib esialgne lasteaed.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 2 punktides 1, 3 ja 4 sätestatud juhtudel taotletakse ümberkorraldamise tulemusel asutatud uuele eralasteaiale tegevusluba.

(4) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli ümberkorraldamisel, kooli pidamise üleandmisel ja tegevuse lõpetamisel kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses sätestatud.

§ 18. Lasteaia kodukord

(1) Direktor koostab koostöös töötajatega kodukorra. Kodukorras sätestatakse laste ja lasteaia töötajate vaimset ja füüsilist turvalisust ohustavate olukordade ennetamise, neile reageerimise, juhtumitest teavitamise ja nende lahendamise kord.

(2) Kodukorra kehtestab direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse. Lasteaia kodukord on lastele, vanematele ja lasteaia töötajatele täitmiseks kohustuslik ning see avalikustatakse lasteaia või lasteaia pidaja veebilehel.

§ 19. Lasteaia arengukava ja sisehindamine

(1) Lasteaia järjepideva arengu tagamiseks koostab lasteaia direktor koostöös lasteaia töötajate, lasteaia pidaja ja hoolekoguga lasteaia arengukava. Arengukava tehakse vähemalt kolmeks aastaks. Arengukava koostamisel arvestatakse sisehindamise tulemustes esile toodud tugevustega ja parendamist vajavate valdkondadega ning riskianalüüsi tulemustega.

(2) Direktor viib koostöös töötajatega läbi lasteaia sisehindamist. Sisehindamine on pidev protsess, mille eesmärk on tagada laste arengut toetavad tingimused ja lasteaia järjepidev areng. Lasteaia sisehindamise korra kehtestab direktor, olles kuulanud ära hoolekogu arvamuse.

(3) Lasteaia pidaja kinnitab lasteaia arengukava ja loob võimalused arengukava eesmärgke täita. Arengukava täitmise eest vastutab lasteaia direktor.

(4) Lasteaia arengukava avalikustatakse lasteaia või lasteaia pidaja veebilehel.

3. jagu Munitsipaallasteaia pidamine

§ 20. Nõuded kohaliku omavalitsuse üksusele ja tema peetavale lasteaiale

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab tema peetava lasteaia vastavuse kõigile käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides munitsipaallasteaiale sätestatud nõuetele.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud Haridus- ja Teadusministeeriumi nõudel lõpetama munitsipaallasteaia tegevuse, kui:

1) haldusjärelevalve teostamisel on tuvastatud, et lasteaia või kohaliku omavalitsuse üksuse tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega ning lasteaed ja kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtjaks ja korras täitnud haldusjärelevalveorgani ettekirjutust;

2) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtjaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;

3) lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 21 sätestatud teavitust alustanud lasteaia õppe- ja kasvatustegevust või on rohkem kui üheks õppeaastaks lasteaia tegevuse peatanud.

§ 21. Haridus- ja Teadusministeeriumi teavitamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi vähemalt viis kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust otsusest asutada lasteaed, see ümber korraldada, selle tegevus peatada või lõpetada.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium kannab käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud otsused hariduse infosüsteemi.

4. jagu Tegevusluba

§ 22. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusluba annab eralasteaia pidajale õiguse pakkuda alusharidust kindlas tegevuskohas. Tegevusloa taotluse lahendab Haridus- ja Teadusministeerium. Tegevusloa taotlus tuleb esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne õppe- ja kasvatustegevuse algust.

(2) Tegevusluba antakse eralasteaia pidajale, kui ta on esitanud taotluse ning täitnud järgmised nõuded:

1) lasteaia pidaja tagab lasteaia kestlikkuse, sealhulgas piisava rahastuse;

2) lasteaias on lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks piisaval arvul kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid;

3) lasteaia pidaja on kehtestanud käesolevas seaduse § 16 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastava põhikirja;

4) lasteaial on käesoleva seaduse § 7 lõikes 4 sätestatud nõuetele vastav õppekava;

5) lasteaial on tegevuseks vajalikud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus, mis vastavad käesoleva seaduse § 3 lõike 6 alusel kehtestatud õpi- ja kasvukeskkonna ning tuleohutusnõuetele;

6) lasteaia pidaja tagab kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja eralasteaiale sätestatud nõuete täitmise.

(3) Kui lasteaias on hoiurühm, peab lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 2 sätestatud nõuetele:

1) lasteaia õppekava sisaldama käesoleva seaduse § 36 lõikes 2 sätestatud nõuetele vastavat lastehoiu õppekava;

2) lasteaia pidaja tagama kõikide käesolevas seaduses eralastehoiu pidajale ja eralastehoiule sätestatud nõuete täitmise, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisustega.

(4) Tegevusloa taotlusele lisatakse:

- 1) lasteaia asutamise otsus;
- 2) arengukava, mis sisaldab andmeid lasteaia tegevuse kestlikkuse kohta käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisel, sealhulgas andmed piisava rahastuse olemasolu või saamise allika kohta, samuti eralasteaia pidaja suutlikkuse kohta tagada kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja eralasteaiale sätestatud nõuete täitmine;
- 3) eralasteaia pidaja kinnitus, et ta tagab lasteaias läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisava arvu kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks;
- 4) eralasteaia pidaja kinnitus, et ta tagab kõikide käesolevas seaduses eralasteaia pidajale ja lasteaiale sätestatud nõuete täitmise;
- 5) lasteaia põhikiri;
- 6) lasteaia õppekava;
- 7) pädevate asutuste hinnang, mis kinnitab õpi- ja kasvukeskkonnaks kavandatavate ruumide, hoonete, maa-ala ja sisustuse vastavust käesoleva seaduse § 3 lõike 6 alusel kehtestatud õpi- ja kasvukeskkonna ning tuleohutusnõuetele.

(5) Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 4 esitatule täiendavaid dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud asjaolusid.

§ 23. Tegevusloa andmine ja muutmine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium otsustab tegevusloa andmise või muutmise kahe kuu jooksul alates taotluse esitamisest. Tegevusloa muutmise alus on tegevuskoha muutmine või lisamine.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium keeldub tegevusloa andmisest või selle muutmisest, kui tegevusloa andmise või muutmise taotlus või taotlusele lisatud dokumendid ei ole kooskõlas käesolevas seaduses või teistes õigusaktides sätestatud nõuetega või lasteaia pidaja ei ole tõendanud käesoleva seaduse § 22 lõikes 2 nimetatud asjaolusid. Kui taotleja ei ole tõendanud § 22 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmist kõigis tegevuskohtades, on Haridus- ja Teadusministeeriumil õigus anda tegevusluba või seda muuta vaid nendes tegevuskohtades tegutsemiseks, kus § 22 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmine on tõendatud.

(3) Kui lasteaia pidaja muudab lasteaia tegevuskohta pärast tegevusloa saamist, on ta kohustatud esitama hariduse infosüsteemi kaudu tegevusloa muutmise taotluse hiljemalt kaks kuud enne muudatuse tegemist. Lasteaia pidaja peab esitama käesoleva seaduse § 22 lõike 4 punktides 3 ja 7 nimetatud dokumendid, andmed või teabe.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium teeb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused teatavaks taotluses esitatud e-posti aadressi kaudu. Lasteaia andmed kantakse hariduse infosüsteemi.

§ 24. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium võib tegevusloa kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) riiklik järelevalveorgan on tuvastanud, et lasteaia või lasteaia pidaja tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega;
- 2) lasteaed või lasteaia pidaja ei ole ettenähtud tähtajaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;

- 3) lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa andmist tegevust alustanud, on rohkem kui üheks õppeaastaks tegevuse peatanud või on tegevuse lõpetanud;
- 4) lasteaias ei ole lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks piisaval arvul kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid;
- 5) riiklik järelevalveorgan teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku tunnistada tegevusluba kehtetuks.

(2) Lasteaia pidaja teavitab lasteaia tegevuse lõpetamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi, vanemaid ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamise kuupäeva. Kui lasteaed ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud, teavitab lasteaia pidaja sellest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning oma tegevuskoha kohaliku omavalitsuse üksust viie tööpäeva jooksul pärast aasta möödumist tegevusloa andmisest.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium teeb tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teatavaks hariduse infosüsteemi esitatud e-posti aadressi kaudu.

5. jagu

Lasteaia juhtimine

§ 25. Lasteaia juhtimine

(1) Lasteaia tegevust juhib direktor, kelle ülesanne on tagada käesolevas seaduses sätestatud õppe- ja kasvatustegevuse korraldusega seotud ülesannete ja lasteaia õppekava täitmine ning töötajate ja ressursside otstarbekas ja tulemuslik juhtimine koostöös õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajate ja hoolekoguga. Direktor annab kord aastas hoolekogule ülevaate lasteaia õppe- ja kasvatustegevusest.

(2) Lasteaia pidaja võib luua õppealajuhataja ametikoha lasteaia õppekava rakendamise ning õpi- ja kasvukeskkonna nõuete tagamise, sealhulgas õpetajate ja abiõpetajate või teiste töötajate professionaalsuse toetamise ja täienduskoolituse ning vanematega koostöö korraldamisega seotud ülesannete täitmiseks.

(3) Direktoril on õigus sõlmida, muuta ja lõpetada töötajatega töölepinguid töölepingu seaduses sätestatud korras, arvestades käesoleva seaduse §-des 27 ja 37 sätestatud erisusi.

(4) Munitsipaallasteaia direktori ametikohale korraldatakse avalik konkurss. Konkursi kuulutab välja ja selle läbiviimise korra kehtestab kohaliku omavalitsuse üksus. Konkursi läbiviimisesse kaasatakse hoolekogu liikmed vastavalt käesoleva seaduse § 26 lõike 5 punktile 6. Töölepingu direktoriga sõlmib, seda muudab ja selle ütleb üles kohaliku omavalitsuse üksus.

(5) Eralasteaia pidaja loob eralasteaias kollegiaalse juhtorgani, kellele kohaldatakse käesolevas seaduses hoolekogu kohta sätestatud.

§ 26. Hoolekogu

(1) Hoolekogu on alaliselt tegutsev organ, kelle ülesanne on vanemate, lasteaia töötajate ja lasteaia pidaja koostöös suunata, planeerida ja jälgida õppe- ja kasvatustegevust ning luua õppe- ja kasvatustegevuseks paremaid tingimusi.

(2) Hoolekogusse kuuluvad vanemate esindajad, kes moodustavad hoolekogu koosseisu enamuse, õpetajate esindaja ja lasteaia pidaja esindaja. Vanemate esindajad ei pea moodustama hoolekogu enamust, kui lasteaia on vähem kui kolm rühma.

(3) Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse lasteaia pidaja kehtestatud korras ning avalikustatakse lasteaia pidaja või lasteaia veebilehel.

(4) Ühe asutusena tegutseva lasteaia ja põhikooli hoolekogu õigused ja kohustused tulenevad käesolevast seadusest ning põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest. Hoolekogu moodustatakse ja selle töökord kehtestatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 73 lõike 1 alusel kehtestatud korras.

(5) Hoolekogu täidab järgmisi ülesandeid:

- 1) avaldab arvamust lasteaia õppekava kohta;
- 2) avaldab arvamust lasteaia kodukorra kohta;
- 3) avaldab arvamust õpetaja, tugispetsialistide ja õppealajuhataja ametikohtade täitmiseks korraldatava konkursi läbiviimise korra kohta;
- 4) avaldab arvamust lasteaia sisehindamise korra kohta;
- 5) osaleb lasteaia arengukava koostamisel;
- 6) munitsipaallasteaia puhul osaleb endi hulgast valitud liikme kaudu direktori ametikohale korraldatud konkursi läbiviimises, kusjuures valitud liige ei või olla lasteaia pidaja esindaja;
- 7) avaldab arvamust munitsipaallasteaia eelarveprojekti taotluse kohta;
- 8) teeb ettepanekuid direktorile ja lasteaia pidajale lastele soodsa õpi- ja kasvukeskkonna tagamiseks;
- 9) munitsipaallasteaia puhul avaldab arvamust toidukulu päevamaksumuse kohta;
- 10) täidab teisi seadusega või seaduse alusel antud õigusaktidega talle pandud ülesandeid ning teeb lasteaiale või lasteaia pidajale ettepanekuid lasteaia seotud küsimuste paremaks lahendamiseks.

(6) Hoolekogul on õigus saada direktorilt ja lasteaia pidajalt oma ülesannete täitmiseks vajalikku teavet.

(7) Hoolekogu töövorm on koosolek. Hoolekogu koosolekud protokollitakse. Protokollide säilitamise ja avalikustamise tingimused ja kord kehtestatakse hoolekogu töökorras.

6. jagu **Töötajad**

§ 27. Lasteaia töötajad

(1) Õppe- ja kasvatustegevusega seotud töötajad on rühmaõpetaja, muusikaõpetaja, liikumisõpetaja (käesolevas seaduses nimetatud koos *õpetaja*), direktor, õppealajuhataja, abiõpetaja ja tugispetsialistid. Lasteaia pidaja võib käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmiseks täiendavaid ametikohti luua.

(2) Lasteaia pidaja tagab, et lasteaia töötajate üldarv ja kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv on nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtudes piisav alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmiseks ning lapse üldoskuste ja eeldatavate arengutulemuste saavutamiseks.

(3) Direktor korraldab õpetaja, tugispetsialistide ja õppealajuhataja ametikohtadele avaliku konkursi. Konkursi korra ja tingimused koostab ja kinnitab direktor, olles kuulunud ära hooldekogu arvamuse.

(4) Kui õpetaja ametikohale korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada lasteaia õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ning lapse üldoskuste ja arengu eeldatavate tulemuste saavutamine, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(5) Kui abiõpetaja ametikohale ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat abiõpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja sobivad isikuomadused, et toetada alushariduse riiklikus õppekavas määratud õppe- ja kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ning lapse üldoskuste ja eeldatavate arengutulemuste saavutamist, ja kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud juhul korraldab direktor ühe aasta jooksul uue avaliku konkursi.

(7) Lasteaia tugispetsialistidel on õigus taotleda tugispetsialisti lähtetoetust põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 77¹ sätestatud tingimustel ja korras.

(8) Lasteaed või lasteaia pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed käesoleva paragrahvi lõike 1 esimeses lauses sätestatud lasteaia töötajate ja töösuhete, sealhulgas töötajate omandatud kvalifikatsiooni kohta.

§ 28. Õpetaja ja abiõpetaja

(1) Õppe- ja kasvatustegevust viivad lasteaias läbi õpetajad ja abiõpetajad, kelle põhiülesanne on toetada iga lapse arengut ja alushariduse omandamist. Õpetajal on õppe- ja kasvatustegevuses juhtiv ja abiõpetajal õpetajat abistav roll.

(2) Õpetaja ja abiõpetaja arendavad järjepidevalt oma kutseoskusi. Lasteaia pidaja loob võimalused õpetajate ja abiõpetajate kutseoskuste arendamiseks ja eripedagoogiliste kompetentside omandamiseks käesoleva paragrahvi lõikes 1 ja käesoleva seaduse § 12 lõikes 1 sätestatud eesmärkide täitmiseks.

§ 29. Kvalifikatsiooninõuded

(1) Lasteaia direktori kvalifikatsiooninõuded on magistrikraad või sellele vastav kvalifikatsioon, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(2) Lasteaia õppealajuhataja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus, pedagoogilised ja juhtimiskompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(3) Lasteaia õpetaja kvalifikatsiooninõuded on kõrgharidus ja õpetaja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või kõrgharidus,

pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(4) Rühmas, kus on erituge või tõhustatud tuge saav laps, on õpetajal lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud kvalifikatsiooninõuetele nõutavad eripedagoogilised kompetentsid.

(5) Lasteaia abiõpetaja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele või vähemalt keskharidus ja pedagoogilised kompetentsid ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud õpetaja pedagoogilised kompetentsid kirjeldatakse õpetaja kutsestandardis, käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud abiõpetaja pedagoogilised kompetentsid kirjeldatakse lapsehoidja kutsestandardis.

(7) Tugispetsialistidele kohaldatakse põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74¹ lõigetes 7–10 sätestatud kvalifikatsiooninõudeid.

(8) Käesolevas paragrahvis nimetatud kompetentside olemasolu hindab tööandja.

(9) Välisriigis õpetaja, abiõpetaja või tugispetsialisti kutsekvalifikatsiooni omandanud isiku kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel lähtutakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadusega kehtestatud tingimustest ja korrast. Välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

3. peatükk

Õigused ja kohustused

lastehoius ja lasteaias

§ 30. Lapse õigused

Lapsel on õigus tema heaolu ja arengut toetavale ning soodustavale õpi- ja kasvukeskkonnale. Lapsel on õigus väljendada oma arvamust ning sellega peab vastavalt lapse vanusele ja arengule arvestama.

§ 31. Vanema õigused ja kohustused

(1) Vanemal on õigus:

- 1) saada käesolevas seaduses sätestatud korras lastehoiult ja lasteaialt tuge lapse arengu ning tema alushariduse omandamise toetamisel;
- 2) saada lastehoiult ja lasteaialt teavet õppe- ja kasvatustegevuse korralduse kohta;
- 3) osaleda käesolevas seaduses sätestatud korras lasteaia hoolekogu töös;
- 4) teha lastehoiule ja lasteaiale ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse korraldamiseks.

(2) Vanemal on kohustus:

- 1) esitada lastehoiule ja lasteaiale oma kontaktandmed ning teavitada nende muutustest;
- 2) teha lastehoiuga ja lasteaiaga koostööd lapse arengu toetamiseks ning lapsele tugiteenuste võimaldamiseks;
- 3) pöörduda lastehoiu ja lasteaia ettepanekul koolivälise nõustamismeeskonna poole;
- 4) tagada lapse arenguks ja alushariduse omandamiseks soodsad tingimused ja katta sellega kaasnevat kulu, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi;

- 5) teavitada kirjalikult lastehoiu pidajat või lastehoidu ja lasteaia direktorit lapse tervises seisundist tulenevatest eritingimustest, mille alusel kohandatakse võimaluste piires lapse päevakava, õpi- ja kasvukeskkonda ning õppe- ja kasvatustegevust;
- 6) teha koostööd lastehoiuga või lasteaiaiga käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides sätestatud tingimustel ja korras.

§ 32. Lastehoiu, lasteaia ja nende pidaja õigused ning kohustused

(1) Lastehoiul, lasteaial ja nende pidajal on õigus:

- 1) korraldada lastehoiu ja lasteaia vahelist koostööd ning koostööd kogukonna, põhikooli ja muude asutustega;
- 2) pöörduda vanema poole tema käesolevas seaduses sätestatud kohustuste täitmise tagamiseks ja rakendada teisi laste õiguste kaitsega seotud meetmeid.

(2) Lastehoiu pidajal ja lasteaia pidajal on kohustus tagada lastele kvaliteetne alusharidus ning turvaline õpi- ja kasvukeskkond.

(3) Lastehoiul ja lasteaial on kohustus:

- 1) teavitada vanemaid õppe- ja kasvatustegevuse korraldusest;
- 2) jälgida regulaarselt lapse terviklikku arengut ning anda vanematele sellekohast tagasisidet;
- 3) pakkuda lapsele käesolevas seaduses sätestatud korras tuge ning anda vajaduse korral esmast abi;
- 4) nõustada vanemaid lapse arengu ja alushariduse küsimustes.

4. peatükk

Lapsehoid

§ 33. Lapsehoiu korraldamine

(1) Lapsehoidu võib korraldada munitsipaal- või eralastehoius. Munitsipaallastehoiu pidaja on kohaliku omavalitsuse üksus. Eralastehoiu pidaja on eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja.

(2) Lastehoid asutatakse lastehoiu pidaja otsusega. Eralapsehoiu korraldamise õigus antakse käesolevas seaduses sätestatud korras tegevusloaga. Lastehoid võib tegutseda ühe asutusena mitmes tegevuskohas, sellisel juhul peab tema tegevus vastama käesolevas seaduses sätestatud nõuetele kõikides tegevuskohtades.

(3) Lastehoid kutsub vanematega tehtava koostöö edendamiseks vähemalt kaks korda aastas kokku vanemate koosoleku.

§ 34. Rühma töökorraldus

(1) Lastehoiurühma tööaja jooksul on tagatud lapsehoidja iga viie lapse kohta kuni kolmeaastaste laste puhul ja iga kümne lapse kohta üle kolmeaastaste laste puhul. Lastehoiurühmas võib olla kuni 15 last.

(2) Kui lastehoiurühmas töötab vähemalt üks täistööajaga õpetaja, on kogu rühma tööaja jooksul tagatud õpetaja, abiõpetaja või lapsehoidja iga kaheksa lapse kohta kuni kolmeaastaste laste puhul ja iga kümne lapse kohta üle kolmeaastaste laste ning lastehoiu rühmas võib olla kuni 16 last.

§ 35. Lastehoiu kasvatustegevuse keel

(1) Lastehoiu kasvatustegevus toimub eesti keeles.

(2) Kurdi või kuulmislangusega lapse kasvatuseele puhul kohaldatakse käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 sätestatud.

(3) Lapse puhul, kellel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav tervises seisund ja tuvastatud puude raskusaste, võib vanema kirjalikul nõusolekul eesti keele kõrval või asemel kasutada eesti keelest erinevat keelt.

§ 36. Lastehoiu õppekava

(1) Lapse üldoskuste arengu toetamiseks koostab lastehoid alushariduse riikliku õppekava alusel lastehoiu õppekava. Lastehoiu õppekava kinnitab lastehoiu pidaja. Lastehoid lähtub kasvatustegevuse korraldamisel ja läbiviimisel õppekavast. Lastehoiu õppekava avalikustatakse lastehoiu või lastehoiu pidaja veebilehel.

(2) Lastehoiu õppekavas esitatakse:

- 1) lastehoiu eripära ja kasvatustegevuse eesmärgid;
- 2) lapse üldoskuste toetamise põhimõtted ja korraldus, sealhulgas kasvatustegevuse põhimõtted ja korraldus;
- 3) lapse arengu hindamise põhimõtted ja korraldus;
- 4) vanematega koostöö põhimõtted ja korraldus;
- 5) õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

§ 37. Kasvatustegevusega seotud töötajad lastehoius

(1) Kasvatustegevusega seotud töötajad on lapsehoidja, õpetaja, abiõpetaja ja tugispetsialistid.

(2) Lastehoiu pidaja korraldab õpetaja ja tugispetsialistide ametikohtadele avaliku konkursi. Konkursi läbiviimise korra ja tingimused koostab ja kinnitab lastehoiu pidaja.

(3) Kui õpetaja ametikohale korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib lastehoiu pidaja sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada lastehoiu õppekavas määratud kasvatustegevuse eesmärkide täitmine ja lapse üldoskuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele. Sellisel juhul korraldab lastehoiu pidaja ühe aasta jooksul uue avaliku konkursi.

(4) Kui abiõpetaja ametikoha täitmiseks ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat abiõpetajat, võib lastehoiu pidaja sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja sobivad isikuomadused, et toetada lastehoiu õppekavas määratud kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ja lapse üldoskuste saavutamist, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(5) Kui lapsehoidja ametikoha täitmiseks ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat lapsehoidjat, võib lastehoiu pidaja sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ja sobivad isikuomadused, et toetada lastehoiu õppekavas määratud kasvatustegevuse eesmärkide täitmist ja lapse üldoskuste saavutamist, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(6) Lastehoiu tugispetsialistidel on õigus taotleda tugispetsialisti lähtetoetust põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 77¹ sätestatud tingimustel ja korras.

(7) Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab hariduse infosüsteemi andmed lastehoius töötavate õpetajate, lapsehoidjate, abiõpetajate ja tugispetsialistide ning töösuhete, sealhulgas töötajate omandatud kvalifikatsiooni kohta.

(8) Lasteaias, milles on lastehoiurühm, on lasteaija direktoril käesolevas paragrahvis lastehoiu pidajale ja lastehoiule antud pädevus.

§ 38. Kvalifikatsiooninõuded

(1) Lapsehoidja kvalifikatsiooninõuded on vähemalt keskharidus ja 4. taseme lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(2) Kui lapsehoidja töötab lastehoiurühmas, kus on laps, kellel on diagnoositud mõni igal ööpäeval või ööpäev läbi kõrvalabi vajadust põhjustav tervises seisund ja tuvastatud puude raskusaste, on lapsehoidja kvalifikatsiooninõuded vähemalt keskharidus ja 5. taseme lapsehoidja kutse ning eesti keele oskus vastavalt keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.

(3) Välisriigis lapsehoidja kutsekvalifikatsiooni omandanud isiku kutsekvalifikatsiooni tunnustamisel lähtutakse välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seadusega kehtestatud tingimustest ja korrast. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Haridus- ja Teadusministeerium.

(4) Õpetaja, abiõpetaja ja tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuded on sätestatud käesoleva seaduse §-s 29.

§ 39. Lapse arengu toetamine lastehoius

(1) Lapsehoidja, õpetaja ja abiõpetaja jälgivad ja hindavad lapse arengut ja toimetulekut lastehoius ning kohandavad kasvatustegevust lapse individuaalsete vajaduste ja võimete järgi. Lapse arengu hindamisel ja toetamisel lähtutakse lastehoiu õppekavas kirjeldatud põhimõtetest.

(2) Lastehoius hindab laste kõne arengut vähemalt üks kord aastas logopeed või eripedagoog.

(3) Vajaduse korral tagatakse lapsele lastehoius eripedagoogi, logopeedi või muu tugispetsialisti teenus, mis vastab põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõike 3 alusel kehtestatud tugispetsialistide teenuse kirjeldusele ja teenuse rakendamise korrale. Tugispetsialistide teenuste osutamiseks loob võimalused lastehoiu pidaja ja teenuse osutamist korraldab lastehoid.

(4) Eralastehoius käivale lapsele, kellele kohaliku omavalitsuse üksus on võimaldanud lastehoiukoha käesoleva seaduse § 4 alusel, tagab käesoleva paragrahvi lõikes 3 kirjeldatud tugispetsialistide teenuste osutamise võimalused kohaliku omavalitsuse üksus.

(5) Lastehoid või lastehoiu pidaja kannab osutatud tugiteenuse ja teenuse osutaja andmed hariduse infosüsteemi.

§ 40. Lapse lastehoiust väljaarvamine

(1) Laps arvatakse lastehoiust välja:

- 1) kui vanem on lastehoiule esitanud sellekohase taotluse;
- 2) kui laps hakkab kasutama lasteaiakohta või asub täitma koolikohustust;
- 3) kui lapsel puuduvad Eesti elukoha andmed, välja arvatud juhul, kui lastehoiule on teada, et laps viibib Eestis ning vanem on lastehoiule esitanud kinnituse, et soovib lastehoiukohta jätkuvalt kasutada;
- 4) lapse surma korral.

(2) Eralastehoiul on lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud lapse lastehoiust väljaarvamise alustele, õigus arvata laps lastehoiust välja lastehoiuteenuse tasu pikaajalise võlgnevuse tõttu.

§ 41. Munitsipaallastehoiu pidamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus tagab, et tema peetav lastehoid vastab kõigile käesolevas seaduses ja selle alusel kehtestatud õigusaktides munitsipaallastehoiule sätestatud nõuetele.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus on kohustatud Haridus- ja Teadusministeeriumi nõudel lõpetama munitsipaallastehoiu tegevuse, kui:

- 1) haldusjärelevalve teostamisel on tuvastatud, et lastehoiu või kohaliku omavalitsuse üksuse tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega ning ettenähtud tähtjaks ja korras ei ole täidetud järelevalveorgani ettekirjutust;
- 2) kohaliku omavalitsuse üksus ei ole ettenähtud tähtjaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast käesoleva seaduse §-s 42 sätestatud teavitust alustanud lastehoius kasvatustegevust või kohaliku omavalitsuse üksus on rohkem kui üheks aastaks lastehoiu tegevuse peatanud.

§ 42. Haridus- ja Teadusministeeriumi teavitamine

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab Haridus- ja Teadusministeeriumi vähemalt kaks kuud enne munitsipaallastehoiu tegevuse algust otsusest asutada lastehoid.

(2) Munitsipaallastehoiu tegevuskoha muutmisest teavitab kohaliku omavalitsuse üksus Haridus- ja Teadusministeeriumi vähemalt kaks kuud enne tegevuskoha muutmist.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus teavitab munitsipaallastehoiu tegevuse lõpetamise või peatamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning vanemaid kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis vähemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamise kuupäeva.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium kannab käesoleva paragrahvi lõigetes 1–3 nimetatud otsused hariduse infosüsteemi.

§ 43. Tegevusloa taotlemine

(1) Tegevusluba annab eraõiguslikule juriidilisele isikule või füüsilisest isikust ettevõtjale õiguse pakkuda lapsehoidu kindlas tegevuskohas. Tegevusloa taotluse lahendab Haridus- ja Teadusministeerium. Tegevusloa taotlus tuleb esitada Haridus- ja Teadusministeeriumile hiljemalt viis kuud enne lastehoiu tegevuse algust.

(2) Tegevusluba antakse, kui isik on täitnud järgmised nõuded:

- 1) isik tagab eralastehoiu kestlikkuse, sealhulgas piisava rahastuse;
- 2) lastehoius töötab käesoleva seaduse §-s 34 nõutav arv kvalifikatsiooninõuetele vastavaid töötajaid, et tagada kavandatava arvu ja vanuses laste hoidmine ja nende arengu toetamine;
- 3) isik tagab kõikide käesolevas seaduses lastehoiu pidajale ja lastehoiule kehtestatud nõuete täitmise;
- 4) lastehoiul on käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud nõuetele vastav õppekava;
- 5) lastehoiul on tegevuseks vajalikud ruumid, hooned, maa-ala ja piisav sisustus, mis vastavad käesoleva seaduse § 3 lõike 6 alusel kehtestatud õpi- ja kasvukeskkonna ning tuleohutusnõuetele;
- 6) käesoleva lõike punktis 5 nimetatud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus võimaldavad hoida kavandatud arvu lapsi.

(3) Tegevusloa saamiseks esitatakse lisaks taotlusele ja majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatule:

- 1) andmed, et lastehoiu pidajal on võimekus tagada lastehoiu kestlikkus, sealhulgas piisav rahastus;
- 2) lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, et ta tagab lastehoius piisavalt kasvatustegevusega seotud töötajaid kavandatava arvu ja vanuses laste hoidmiseks ja nende arengu toetamiseks, ning lastehoiu pidaja kinnitus selle kohta, et ta tagab kõikide käesolevas seaduses lastehoiu pidajale ja lastehoiule sätestatud nõuete täitmise;
- 3) pädevate asutuste hinnang, et tegevuskohaks kavandavad ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus vastavad käesoleva seaduse § 3 lõike 6 alusel kehtestatud õpi- ja kasvukeskkonna ning tuleohutusnõuetele ning et nimetatud ruumid, hooned, maa-ala ja sisustus võimaldavad hoida kavandatud arvu lapsi;
- 4) kui lastehoiu tegevus on eluruumides, siis eluruumi kasutava täisealise isiku tervisetõend nakkushaiguste suhtes tervisekontrolli läbimise kohta;
- 5) lastehoiu õppekava.

(4) Haridus- ja Teadusministeeriumil on õigus nõuda lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 sätestatule täiendavaid dokumente, andmeid või teavet, mis tõendavad lõikes 2 sätestatud asjaolusid.

§ 44. Tegevusloa andmine ja muutmine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium otsustab tegevusloa andmise või muutmise kahe kuu jooksul pärast taotluse esitamist. Tegevusloa muutmine on tegevuskoha muutmine või lisamine.

(2) Haridus- ja Teadusministeerium keeldub tegevusloa andmisest või selle muutmisest, kui tegevusloa saamise või muutmise taotlus või taotlusele lisatud dokumendid ei ole kooskõlas käesolevas seaduses või teistes õigusaktides sätestatud nõuetega või lastehoiu pidaja ei ole tõendanud käesoleva seaduse § 43 lõikes 2 nimetatud asjaolusid. Kui taotleja ei ole tõendanud § 43 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmist kõigis tegevuskohtades, on Haridus- ja Teadusministeeriumil õigus anda tegevusluba või seda muuta vaid nendes tegevuskohtades tegutsemiseks, kus § 43 lõikes 2 sätestatud nõuete täitmine on tõendatud.

(3) Kui lastehoiu pidaja muudab pärast tegevusloa saamist tegevuskohta, on ta kohustatud esitama Haridus- ja Teadusministeeriumile tegevuskoha muutmise taotluse hiljemalt kaks kuud enne muudatuse tegemist. Lastehoiu pidaja peab selleks esitama tegevusloa muutmise taotluse ning käesoleva seaduse § 43 lõike 3 punktides 2, 3, 4 ja 6 nimetatud dokumendid, andmed ja teabe.

(4) Haridus- ja Teadusministeerium teeb käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud otsused teatavaks taotluses esitatud e-posti aadressi kaudu. Lastehoiu andmed kantakse hariduse infosüsteemi.

§ 45. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

(1) Haridus- ja Teadusministeerium võib lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatud alustel tegevusloa kehtetuks tunnistamisele selle kehtetuks tunnistada, kui:

- 1) riikliku järelevalve teostamisel tuvastatakse, et lastehoiu või lastehoiu pidaja tegevus on vastuolus käesoleva seaduse või teiste õigusaktidega;
- 2) lastehoiu pidaja ei ole ettenähtud tähtjaks ja korras täitnud riikliku järelevalveorgani ettekirjutust;
- 3) kvalifikatsiooninõuetele vastavate töötajate arv ei ole vastavuses käesoleva seaduse § 34 sätestatud nõudega;
- 4) riiklik järelevalveorgan teeb Haridus- ja Teadusministeeriumile ettepaneku tegevusloa kehtetuks tunnistada;
- 5) lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa andmist tegevust alustanud või on rohkem kui üheks aastaks lastehoiu tegevuse peatanud.

(2) Lastehoiu pidaja teavitab lastehoiu tegevuse lõpetamise otsusest Haridus- ja Teadusministeeriumi, vanemaid ning lapse elukohajärgset kohaliku omavalitsuse üksust kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis hiljemalt viis kuud enne tegevuse lõpetamise kuupäeva. Kui lastehoid ei ole ühe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist tegevust alustanud, teavitab lastehoiu pidaja sellest Haridus- ja Teadusministeeriumi ning oma tegevuskoha kohaliku omavalitsuse üksust viie tööpäeva jooksul pärast aasta möödumist tegevusloa andmisest.

(3) Haridus- ja Teadusministeerium teeb tegevusloa kehtetuks tunnistamise otsuse teatavaks hariduse infosüsteemi esitatud e-posti aadressi kaudu.

5. peatükk

Lastehoiu ja lasteaia rahastamine

§ 46. Munitsipaallastehoiu ja -lasteaia rahastamine

(1) Munitsipaallasteaeda ja -lastehoidu rahastatakse kohaliku omavalitsuse üksuse eelarvest.

(2) Kooskõlas riigieelarve seadusega antakse riigieelarvest kohaliku omavalitsuse üksusele toetust käesoleva seaduse § 28 lõikes 1 ja § 37 lõikes 1 nimetatud õpetajate täienduskoolituseks, eesti keele õppeks ja õpetajate tööjõukuludeks. Kohaliku omavalitsuse üksus võib toetust kasutada ka tugispetsialistide tööjõukulude katmiseks või tugiteenuste kättesaadavuse tagamiseks.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksusele antava õpetajate tööjõukulude toetuse arvestamise aluseks on eelmisel kalendriaastal õpetaja töötasu alammäära suurendamisega kaasnenud lisakulude osaliseks katmiseks eraldatud toetus. Õpetajate tööjõukulude toetuse ülejäänud vahendite jaotuse aluseks on munitsipaal- ja eralasteaedades ning munitsipaal- ja eralastehoidudes käivate pooleteise- kuni kolmeaastaste laste arv elukoha järgi.

(4) Osalustasu lastehoius ja lasteaias ühe lapse kohta ei või ületada 20 protsenti töölepingu seaduse § 29 lõike 5 alusel kehtestatud töötasu alammäärast. Lapse toidukulu katab vanem.

(5) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab munitsipaallasteaia ja -lastehoiu osalustasu ja toidukulu päevamaksumuse, mis võib olla diferentseeritud sõltuvalt laste arvust perekonnas, sotsiaalmajanduslikust taustast või muudest asjaoludest. Enne toidukulu päevamaksumuse kehtestamist tuleb ära kuulata hoolekogu arvamus.

(6) Munitsipaallasteaia- ja -lastehoiukoha tagamisel teise kohaliku omavalitsuse üksuse munitsipaallasteaias või -lastehoius käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud korras lepivad kohaliku omavalitsuse üksused kokku koha maksumusega seotud kulu tasumise korras.

§ 47. Eralastehoiu ja -lasteaia rahastamine

(1) Eralastehoiu pidaja tagab eralastehoiu rahastamise. Eralastehoiul on oma eelarve, mille kinnitab eralasteaia pidaja. Eralasteaia pidaja tagab eralasteaia rahastamise. Eralasteaial on oma eelarve, mille kinnitab pidaja.

(2) Munitsipaallastehoiukoha tagamisel eralastehoius ja munitsipaallasteaiakoha tagamisel eralasteaias käesoleva seaduse §-s 4 sätestatud korras kohaldatakse eralastehoiu ja -lasteaia rahastamisele käesoleva seaduse § 46 sätestatud arvestusega, et osalustasu ei või olla suurem kui munitsipaallastehoius ja -lasteaias.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus kehtestab eralastehoiu ja -lasteaia toetamise tingimused ja korra, arvestades käesolevas seaduses sätestatud.

6. peatükk

Järelevalve teostamine

§ 48. Teenistusliku, riikliku ja haldusjärelevalve teostamine

(1) Teenistuslikku järelevalvet munitsipaallasteaia ja -lastehoiu tegevuse õiguspärasuse ja otstarbekuse üle teostab kohaliku omavalitsuse üksus.

(2) Haldusjärelevalvet munitsipaallastehoiu, -lasteaia ja tema pidaja tegevuse õiguspärasuse üle ning riiklikku järelevalvet eralasteaia, -lastehoiu ja tema pidaja tegevuse õiguspärasuse üle eesmärgiga tagada lapse arengu toetamine, alushariduse kättesaadavus ja sellele võrdsetel alustel juurdepääs, õppe- ja kasvatustegevuse korraldamine ja kvaliteet teostab Haridus- ja Teadusministeerium.

(3) Kui riikliku või haldusjärelevalve käigus on tuvastatud direktori, õppealajuhataja, õpetaja, tugispetsialisti, abiõpetaja või lapsehoidja mittevastavus kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele, on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud järelevalveasutusel õigus teha ettekirjutus:

- 1) ametikoha täitmiseks isikuga, kes vastab kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele;
- 2) töölepingu lõpetamiseks isikuga, kes ei vasta kvalifikatsiooninõuetes ettenähtud eesti keele oskuse nõudele.

(4) Riiklikku ja haldusjärelevalvet käesoleva seaduse § 3 lõikes 6 alusel kehtestatud lastehoiu ja lasteaia õpi- ja kasvukeskkonna nõuetes sätestatud terviseohutuse nõuete üle teostab Terviseamet.

§ 49. Riikliku järelevalve erimeetmed

Korrakaitseorgan võib käesolevas seaduses sätestatud riikliku järelevalve tegemiseks kohaldada korrakaitseseaduse §-des 30, 31, 32, 49, 50, 51, 52 ja 53 sätestatud riikliku järelevalve erimeetmeid korrakaitseseaduses sätestatud alusel ja korras.

7. peatükk

Rakendussätted

1. jagu

Üleminekusätted ja järelhindamine

§ 50. Koolitus- ja tegevuslubade kehtivus

(1) Eralasteaia pidajatele erakooliseaduse alusel enne 2025. aasta 1. jaanuari väljastatud tegevusload loetakse alates 2025. aasta 1. jaanuarist tegevuslubadeks, mis on antud käesoleva seaduse alusel.

(2) Munitsipaallasteaia pidajatele koolieelse lasteasutuse seaduse alusel enne 2025. aasta 1. jaanuari väljastatud koolitusload ja munitsipaallastehoiu pidajatele sotsiaalhoolekande seaduse alusel enne 2025. aasta 1. jaanuari väljastatud tegevusload loetakse alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtetuks.

§ 51. Lasteaia tegevuse vastavusse viimine käesoleva seaduse nõuetega

(1) Kui koolieelse lasteasutuse seaduse või erakooliseaduse alusel tegutseva lasteaia tegevus ei vasta käesolevas seaduses sätestatud lasteaia nõuetele, on pidaja kohustatud viima tegevuse nõuetega vastavusse viivitamata, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks.

(2) Lasteaia pidaja on kohustatud hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks teavitama Haridus- ja Teadusministeeriumi lasteaia tegevuskohtadest hariduse infosüsteemi kaudu.

§ 52. Tegevusloa ja koolitusloa taotluse menetlemine

Enne 2025. aasta 1. jaanuari erakooliseaduse alusel esitatud tegevusloa taotlusi ja koolieelse lasteasutuse seaduse alusel esitatud koolitusloa taotlusi menetletakse taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras.

§ 53. Lapsehoiuteenuse ümberkorraldamine lastehoiuks

(1) Eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja, kellel on kehtiv lapsehoiuteenuse tegevusluba, on kohustatud hiljemalt 2025. aasta 1. märtsiks esitama Sotsiaalkindlustusametile kirjaliku avalduse, milles märgib, kas ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana või sotsiaalhoolekande seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana. Kui isik ei esita Sotsiaalkindlustusametile majandustegevuse jätkamise avaldust, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa 2026. aasta 1. septembrist sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras kehtetuks.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus, kellel on kehtiv lapsehoiuteenuse tegevusluba, on kohustatud hiljemalt 2025. aasta 1. märtsiks esitama Sotsiaalkindlustusametile kirjaliku avalduse, milles märgib, kas ta jätkab lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana või sotsiaalhoolekande seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana. Kui kohaliku omavalitsuse üksus ei esita Sotsiaalkindlustusametile käesoleva lõike esimeses lauses nimetatud avaldust, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa 2026. aasta 1. septembrist sotsiaalhoolekande seaduses sätestatud korras kehtetuks.

(3) Kui eraõiguslik juriidiline isik või füüsilisest isikust ettevõtja on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse, et ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, kehtib talle sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse tegevusluba kuni 2026. aasta 1. septembrini või kuni käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud korras lapsehoiuteenuse tegevusloa lugemiseni käesoleva seaduse § 43 alusel antud tegevusloaks.

(4) Kui kohaliku omavalitsuse üksus on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 2 kohase avalduse, et ta jätkab lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, kehtib talle sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse tegevusluba kuni 2026. aasta 1. septembrini.

(5) Isiku suhtes, kes on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse majandustegevuse jätkamiseks suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana, kohaldatakse sotsiaalhoolekande seaduse § 160⁷ lõikes 2 sätestatut.

(6) Enne 2025. aasta 1. jaanuari sotsiaalhoolekande seaduse alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks esitatud tegevusloa taotlusi menetleb Sotsiaalkindlustusamet taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras, arvestades käesoleva paragrahvi lõigetes 1, 3 ja 5 sätestatut.

(7) Kui isik on esitanud Sotsiaalkindlustusametile käesoleva paragrahvi lõike 1 kohase avalduse, et ta jätkab majandustegevust või lastehoiu pidamist käesoleva seaduse alusel lastehoiu pidajana, siis alates 2025. aasta 1. märtsist korraldab lapsehoiuteenuse osutamise tegevusloaga ja lastehoiu pidamisega seotud õigusi ja kohustusi Sotsiaalkindlustusameti asemel Haridus- ja Teadusministeerium. Haridus- ja Teadusministeerium kohaldab lastehoiu pidaja tegevusele sotsiaalhoolekande seadust, mis kehtis kuni 2024. aasta 31. detsembrini. Kui lastehoiu pidaja tegevusluba loetakse enne 2026. aasta 1. septembrit käesoleva paragrahvi lõikes 9 sätestatud korras käesoleva seaduse § 43 alusel antud tegevusloaks või tunnistatakse kohaliku omavalitsuse üksusele väljastatud tegevusluba kehtetuks ning tehakse hariduse infosüsteemi märke lastehoiu pidamise jätkamise kohta, siis kohaldatakse lastehoiu pidaja tegevusele edaspidi käesolevat seadust.

(8) Kuni 2024. aasta 31. detsembrini sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõike 2 alusel lapsehoiuteenuse osutamise kohta antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud, mis on seotud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega, kehtivad edasi, kui nad vastavad käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või kuni eraõiguslikust juriidilisest isikust või füüsilisest isikust ettevõtjast teenuseosutaja lapsehoiuteenuse tegevusloa kehtivuse lõppemiseni. Kuni 2024. aasta 31. detsembrini sotsiaalhoolekande seaduse § 45² lõike 4 alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud tuleb viia kooskõlla käesoleva seadusega hiljemalt 2025. aasta 1. septembriks.

(9) Isik, kes jätkab majandustegevust lastehoiu pidajana, on kohustatud viima oma tegevuse vastavusse käesolevas seaduses lastehoiu pidajale sätestatud nõuetega viivitamata, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks. Kui lastehoiu pidaja on oma tegevuse nõuetega vastavusse viinud, teavitab ta sellest viie tööpäeva jooksul, kuid hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks Haridus- ja Teadusministeeriumi hariduse infosüsteemi kaudu. Pärast teavituse esitamist loetakse eraõiguslikule juriidilisele isikule või füüsilisest isikust ettevõtjale sotsiaalhoolekande seaduse alusel väljastatud lapsehoiuteenuse tegevusluba käesoleva seaduse § 43 alusel väljastatud tegevusloaks, kohalikule omavalitsuse üksusele väljastatud tegevusluba tunnistatakse kehtetuks ning hariduse infosüsteemi tehakse lastehoiu pidamise jätkamise märke.

(10) Käesoleva paragrahvi lõikes 7 sätestatud juhul kannab majandustegevuse registri vastutav töötaja hiljemalt 2025. aasta 1. märtsil majandustegevuse registrist hariduse infosüsteemi üle lõigetes 3 ja 4 sätestatud lapsehoiuteenuse osutajate esindusõigusega isikute andmed ja järgmised tegevuslubade andmed:

- 1) tegevusloa üldandmed;
- 2) lastehoiu pidaja andmed;
- 3) lastehoiu kontaktandmed;
- 4) lapsehoidjate hariduse, kutsetunnistuse, esmaabikoolituse läbimist tõendava dokumendi ja tervisetõendi olemasolu andmed;
- 5) lastehoius töötavate lapsehoidjate arv;
- 6) laste piirarv lastehoius.

§ 54. Kvalifikatsiooninõuetega seotud üleminekuperiood

(1) Käesolevas seaduses direktorile sätestatud magistrikraadi või sellele vastava kvalifikatsiooni nõuet ei kohaldata kuni 2028. aasta 31. augustini direktori suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist direktorina.

(2) Käesolevas seaduses sätestatud kvalifikatsiooninõudeid ei kohaldata õpetaja suhtes, kes enne 2025. aasta 1. jaanuari töötas koolieelses lasteasutuses õpetajana, vastates või olles loetud vastavaks enne 2025. aasta 1. jaanuari oma ametikohal töötamiseks esitatud kvalifikatsiooninõuetele.

(3) Käesolevas seaduses abiõpetajale sätestatud kvalifikatsiooninõudeid, välja arvatud eesti keele oskuse nõuet, ei kohaldata kuni 2028. aasta 31. augustini abiõpetaja suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist õpetajat abistava töötajana.

(4) Käesolevas seaduses lapsehoidjale sätestatud kvalifikatsiooninõudeid, välja arvatud eesti keele oskuse nõuet, ei kohaldata kuni 2028. aasta 31. augustini lapsehoidja suhtes, kes töötas enne käesoleva seaduse jõustumist lapsehoidjana.

§ 55. Lastehoiu õppekava koostamise tähtaeg

Lastehoiu pidaja peab koostama õppekava käesoleva seaduse §-s 36 sätestatud korras hiljemalt 2025. aasta 31. augustiks.

§ 56. Hoolekogu töökorra kehtestamise tähtaeg

Lasteaia pidaja on kohustatud kehtestama hoolekogu töökorra hiljemalt 2025. aasta 31. märtsiks.

§ 57. Lapse lasteaeda ja lastehoidu vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra kehtestamise tähtaeg

(1) Lasteaia pidaja on kohustatud kehtestama lapse lasteaeda vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra hiljemalt 2025. aasta 31. märtsiks.

(2) Lastehoiu pidaja on kohustatud kehtestama lapse lastehoidu vastuvõtu ja sealt väljaarvamise korra hiljemalt 2025. aasta 31. märtsiks.

§ 58. Järeelhindamine

Haridus- ja Teadusministeerium analüüsib hiljemalt 2031. aastal lasteadeade ja lapsehoiuteenuse üheks alushariduse süsteemiks ühendamise tulemuslikkust, lastele pakutavate tugiteenuste korralduse muutmise ning lasteaia ja lastehoiu töötajatele täiendavate kvalifikatsiooninõuete kehtestamise mõju.

2. jagu

Seaduste muutmine ja kehtetuks tunnistamine

§ 59. Alkoholiseaduse muutmine

Alkoholiseaduse § 41 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lastehoid, lasteaed, noorsootööasutus, noorteühing, huvikool, noorte püsilaager ja noorte projektlaager ning põhikool, gümnaasium ja kutseõppeasutus, välja arvatud käesoleva seaduse § 40 lõike 1 punktides 9 ja 10 sätestatud juhul;“.

§ 60. Avaliku teabe seaduse muutmine

Avaliku teabe seaduse § 32 lõike 6 punktis 2 asendatakse tekstiosa „koolieelsetele lasteasutustele“ tekstiosaga „lasteadeadele ja lastehoidudele“.

§ 61. Avaliku teenistuse seaduse muutmine

Avaliku teenistuse seaduse § 45 lõike 4 punktis 4 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse tasu“ tekstiosaga „lasteaia- või lastehoiutasu“.

§ 62. Eesti Vabariigi haridusseaduse muutmine

Eesti Vabariigi haridusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 3 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „koolieelsed lasteasutused“ tekstiosaga „lastehoiud, lasteaiad“;

2) paragrahvi 14 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Alusharidus on üldoskuste, teadmiste ja hoiakute kogum, mis loob eeldused põhihariduse omandamiseks.“;

3) paragrahv 24 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 24. Lasteaiad

(1) Alushariduse omandab koolikohustuslikust east noorem laps lasteaias või kodus.

(2) Lapse vanemal ja lasteaial või lasteaia pidajal on lapse alushariduse omandamise toetamisel ühine vastutus.

(3) Lasteaia õigusliku seisundi kehtestab alushariduse seadus.“;

4) paragrahvi 30 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

“(2) Eralastehoiud, eralasteaiad ja erakoolid alluvad neid asutanud juriidilisele või füüsilisele isikule.”;

5) paragrahvi 36⁶ lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) võimaldada õppe- ja haridusasutustes toimuva õppe- ja kasvatustegevuse välishindamist;“;

6) paragrahvi 36⁶ lõike 2² punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) õppijate, õpetajate, lapsehoidjate ja akadeemiliste töötajate kohta;”;

7) paragrahvi 36⁶ lõige 3¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3¹) Eesti hariduse infosüsteemi kaudu avalikustatakse lastehoidude, lasteaedade, põhikoolide, gümnaasiumide, kutseõppeasutuste ja täienduskoolitusasutuste tegevusnäitajad.“.

§ 63. Erakooliseaduse muutmine

Erakooliseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõike 2 punktid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„1) lasteaed, mis tegutseb alushariduse seaduse alusel;

2) lasteaed ja üldhariduskool, mis tegutsevad ühe asutusena;“;

2) paragrahvi 5⁴ lõike 2 punkt 8¹ tunnistatakse kehtetuks;

3) paragrahvi 5⁵ punkt 4 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 6 lõike 1 punkt 8 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„8) õppekorralduse alused, lasteaedade puhul alushariduse seaduse, põhikooli ja gümnaasiumi puhul põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse õppekorralduse üldnõuetest lähtudes;“;

5) paragrahvi 11 lõike 4 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahvi 11 lõike 4 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) ühe asutusena tegutseva lasteaia ja üldhariduskooli puhul – lasteaia osas alushariduse riiklikule õppekavale ning üldhariduskooli osas põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse alusel kehtestatud vastava riikliku õppekavaga kehtestatud kooliastmete pädevustele ja ainete õpitulemustele;“;

7) paragrahvi 13 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Õpilasel on õppeaasta jooksul vähemalt kaheksa nädalat koolivaheaga. Käesolevat sätet ei kohaldata huvikoolile.“;

8) paragrahvi 21 lõike 2 punkt 3 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 22 lõige 1¹ tunnistatakse kehtetuks;

10) paragrahvi 23 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Põhikooli, gümnaasiumi ja kutseõppeasutuse sisehindamine toimub vastava riigi- või munitsipaalõppeasutuse tegevust reguleerivate õigusaktidega sätestatud korras.“;

11) seadust täiendatakse §-ga 46 järgmises sõnastuses:

„§ 46. Koolieelse lasteasutuse tegevusloa taotluste ja seni väljastatud tegevuslubade kehtivus

(1) Enne 2025. aasta 1. jaanuari koolieelse lasteasutuse õppe läbiviimiseks esitatud tegevusloa taotlusi menetletakse taotluse esitamise ajal kehtinud tingimustel ja korras. Nimetatud tegevuslubadele ja alushariduse võimaldamisele kohaldatakse alushariduse seaduse §-des 37–39 sätestatud.“.

§ 64. Hasartmänguseaduse muutmine

Hasartmänguseaduse § 37 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse“ tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia“.

§ 65. Huvikooli seaduse muutmine

Huvikooli seaduse § 1 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesolevat seadust ei kohaldata alushariduse riikliku õppekava alusel läbiviidavale õppe- ja kasvatustegevusele, millele laienevad alushariduse seaduse sätted.“.

§ 66. Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmine

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse § 6 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „koolieelsete lasteasutuste“ tekstiosaga „lastehoidude, lasteaedade“.

§ 67. Koolieelse lasteasutuse seaduse kehtetuks tunnistamine

Koolieelse lasteasutuse seadus tunnistatakse kehtetuks.

§ 68. Korrakaitse seaduse muutmine

Korrakaitse seaduse § 55 lõike 1 punkt 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„5) tarbida alkoholi ühissõidukipeatuses, teeliikluses osalevas avalikus kasutuses olevas ühissõidukis, lastehoiu, lasteaia, põhikooli, gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, huvikooli, noortelaagri, tervishoiuteenuse osutaja ja hoolekandeaduse ehitises ja territooriumil või selle osas õppe- ja kasvatustegevuse või tervishoiuteenuse osutamise ajal, samuti lastele suunatud avalikul kogunemisel;“.

§ 69. Liiklusseaduse muutmine

Liiklusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 punkt 26¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„26¹) **lasterühm** on lastehoiulaste, lasteaialaste ja põhikooli esimese kooliastme õpilaste rühm;“;

2) paragrahvi 4 lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„2) lastehoiud, lasteaia, põhikoolid, gümnaasiumid, kutseõppeasutused, huvikoolid või muud pädevad asutused.“;

3) paragrahvi 149 lõikes 1 asendatakse tekstiosa „koolieelsed lasteasutused“ tekstiosaga „lasteaia“.

§ 70. Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse muutmine

Nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 13 lõike 1 punktis 3 asendatakse tekstiosa „õpetajad ja lasteasutuse“ tekstiosaga „õpetajad, lastehoiu ja lasteaia“;

2) paragrahvi 28 lõike 2 punktis 2 asendatakse tekstiosa „koole ning lasteasutusi“ tekstiosaga „koole, lastehoidusid ja lasteaedasiid“ ning lõikes 4 asendatakse tekstiosa „lasteasutuse“ tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia“.

§ 71. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmine

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) seaduse tekstis asendatakse läbivalt sõna „lasteasutus“ sõnaga „lasteaed“ sobivas käändes;
- 2) paragrahvi 2 lõike 3 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„2) lasteaed ja põhikool, mis tegutsevad ühe asutusena;“;
- 3) paragrahvi 2 lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(5) Ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja lasteaia puhul kohaldatakse lasteaia osale alushariduse seadust ja üldhariduskooli osale käesolevat seadust. Ühe asutusena tegutseva üldhariduskooli ja lasteaia direktoril on käesolevast seadusest ning alushariduse seadusest tulenev pädevus.“;
- 4) paragrahvi 9 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:
„(3¹) Lisaks käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud koolivalmiduse hindamisele peab vald või linn lähtuma koolivalmiduse ja tugiteenuste osutamise andmetest, mis on alushariduse seaduse alusel kantud Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteem*).“;
- 5) paragrahvi 10 lõikes 2 asendatakse tekstiosa „Eesti Hariduse Infosüsteemi (edaspidi *hariduse infosüsteemi*)“ tekstiosaga „hariduse infosüsteemi“;
- 6) paragrahvi 32 lõike 1 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„1) tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite, riigieksamite, põhikooli või gümnaasiumi lõpueksamit asendavate rahvusvaheliselt tunnustatud võõrkeeleeksamite, riiklike testide ja küsitluste ning teiste üldpädevuste, valdkonnapädevuste, läbivate teemade ja teiste õpitulemuste hindamisvahendite ning alushariduse seaduses sätestatud lapse arengu ja koolivalmiduse hindamise vahendite (edaspidi *testide*) ettevalmistamist;“.
- 7) paragrahvi 63 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Koolitusluba annab vallale või linnale õiguse koolitusloal märgitud haridustasemetel või põhikooli kooliastmetel koolitustegevuse korraldamiseks vastavas koolis. Käesoleva seaduse § 2 lõike 3 punktis 2 nimetatud haridustaseme puhul kohaldatakse alushariduse seaduses sätestatud erisusi munitsipaallasteaia pidamiseks. Koolitusloa andmise otsustab valdkonna eest vastutav minister.“;
- 8) paragrahvi 77¹ lõike 2 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„2) töötab vähemalt 0,5 ametikohaga koolis logopeedina, eripedagoogina, koolipsühholoogina või sotsiaalpedagoogina, kusjuures 0,5 ametikoha hulka loetakse ka samal ajal töötamine lasteaia, lastehoiu või kutseõppeasutuses tugispetsialistina;“.

§ 72. Rahvatervise seaduse muutmine

Rahvatervise seaduses tehakse järgmised muudatused:

- 1) paragrahvi 7 lõike 2 punkt 11 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11) põhikoolide ja gümnaasiumide maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule.“;

2) paragrahvi 8 lõike 2 punktis 4 asendatakse tekstiosa „koolieelsetes lasteasutuses“ tekstiosaga „lasteaedades“;

3) paragrahvi 8 lõike 2 punkt 6 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 8 lõike 2 punktist 8¹ jäetakse välja sõnad „lapsehoiuteenus ja“;

5) paragrahvi 12 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 73. Reklaamiseaduse muutmine

Reklaamiseaduse paragrahvi 8 lõikes 5, paragrahvi 27 lõike 7 punktis 1, paragrahvi 29² lõike 6 punktis 1, lõike 7 punktis 1 ja lõikes 8 asendatakse tekstiosa „koolieelse lasteasutuse“ tekstiosaga „lastehoiu, lasteaia“.

§ 74. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 44 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutus, kohtuasutus, notar, kohtutäitur ja pankrotihaldur on vabastatud riigilõivu tasumisest arhiiviteatise väljastamise eest.“;

2) paragrahvi 53 pealkirjas asendatakse sõnad „**koolieelse lasteasutuse seaduse**“ sõnadega „**alushariduse seaduse**“;

3) paragrahvi 53 lõike 1 punktis 1 asendatakse sõna „alushariduse“ sõnaga „lasteaia“;

4) paragrahvi 53 lõiget 1 täiendatakse punktiga 1¹ järgmises sõnastuses:

„1¹) lastehoiu puhul 32 eurot;“;

5) paragrahvi 286¹ pealkirjas ja tekstis asendatakse sõna „Lapsehoiuteenuse“ sõnadega „Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus“;

6) paragrahvi 346 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Arhiiviteatise väljastamise eest tasutakse riigilõivu 25 eurot ja välisesinduses 40 eurot.“.

§ 75. Sotsiaalhoolekande seaduse muutmine

Sotsiaalhoolekande seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) seaduse 2. peatüki 2. jao 11. jaotis muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„11. jaotis

Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus

§ 45¹. Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse eesmärk ja sihtgrupp

(1) Suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse (edaspidi *hoiuteenus*) eesmärk on vähendada suure hooldus- ja abivajadusega last kasvatava isiku hoolduskoormust, soodustada tema toimetulekut või töötamist ning toetada lapse heaolu ja arengut.

(2) Suure hooldus- ja abivajadusega laps on lastekaitseaduse tähenduses abivajav laps, kes vajab oma vaimse või füüsilise tervise seisundi tõttu eakohasega võrreldes keskmisest enam hooldust, järelevalvet ja muud tuge.

(3) Hoiuteenust osutatakse haridusasutuse õppe- ja kasvatustegevuse välisel ajal.

(4) Lapsel on õigus saada hoiuteenust kuni 19-aastaseks saamiseni. Põhikoolis, gümnaasiumis või kutseõppe tasemeõppes õppival või Haridus- ja Teadusministeeriumi hallatava riigiasutuse statsionaarse õppega täienduskoolituse kursuse nimekirja arvatud keskhariduseta lapsele tagatakse hoiuteenus jooksva õppeaasta või täienduskoolituse kursuse lõppemiseni või õpilase kooli või täienduskoolituse kursuse nimekirjast väljaarvamiseni.

§ 45². Kohaliku omavalitsuse üksuse kohustused

(1) Kohaliku omavalitsuse üksus peab hindama suure hooldus- ja abivajadusega lapse ja teda kasvatava isiku abivajadust, et selgitada välja hoiuteenuse vajadus ja maht.

(2) Kohaliku omavalitsuse üksus koostab koostöös teenust saava isiku ja teenuseosutajaga teenuse osutamise haldusakti või halduslepingu, määrates selles kindlaks hoiuteenuse vajadusest tulenevad toimingud ja teenuse osutamiseks olulised tingimused, milleks on vähemalt teenuse osutamise maht, aeg ja koht.

(3) Kohaliku omavalitsuse üksus võib hoiuteenuse rahastamiseks kasutada käesoleva seaduse § 156 lõikes 3¹ sätestatud vahendeid.

§ 45³. Nõuded hoiuteenusele

(1) Teenuse osutamisel tagab teenuseosutaja lapse hooldamise, arendamise ja turvalisuse.

(2) Teenust vahetult osutav isik (edaspidi *lapsehoidja*) võib hoida korraga kuni viit last, kaasa arvatud lapsehoidja enda samal ajal hooldamist vajavad isikud.

(3) Kui hoiuteenust osutatakse väljaspool hoiuteenust saava lapse eluruume, peavad:

1) ruumid vastama rahvatervise seaduse § 8 lõike 2 punkti 9 alusel kehtestatud tervisekaitse nõuetele;

2) ruumid ja ruumide evakuatsiooniteed vastama ehitusseadustiku § 11 lõike 4 alusel kehtestatud nõuetele.

(4) Teenuse osutamise täpsemad nõuded kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

§ 45⁴. Nõuded lapsehoidjale

(1) Lapsehoidja:

1) peab omama vähemalt kesk- või kutseharidust ja kutseseaduse alusel antud lapsehoidja kutset või

2) peab omama vähemalt kesk- või kutseharidust, töökogemust lastega ja lapsehoidja kutsestandardiga kooskõlas olevaid tööks sobivaid isikuomadusi, mida hindab tööandja;

3) hooldusõigust ei tohi olla perekonnaseaduses sätestatud alustel ära võetud või piiratud;

4) peab olema läbinud esmaabikoolituse viimase 24 kuu jooksul, seejuures esmakordselt vähemalt 16-tunnise esmaabikoolituse ning teadmiste uuendamiseks 8-tunnise koolituse;
5) peab läbima korrapärase tervisekontrolli nakkushaiguste suhtes, sealhulgas iga kahe aasta järel kopsude röntgenuuringu, ja tal peab olema nakkushaiguste kontrollimise kohta perearsti väljastatud tervisetõend.

(2) Lapsehoidjana võib tegutseda ka välisriigi kutsekvalifikatsiooni omandanud isik, kui tema kutsekvalifikatsiooni on tunnustatud välisriigi kutsekvalifikatsiooni tunnustamise seaduse kohaselt. Sama seaduse § 7 lõikes 2 sätestatud pädev asutus on Sotsiaalkindlustusamet.“;

2) paragrahvi 151 punktis 1 ja § 152 lõigetes 4 ja 5 asendatakse sõna „lapsehoiuteenus“ sõnadega „suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenus“ sobivas käändes;

3) seaduse 9. peatüki 1. jagu täiendatakse §-ga 160⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 160⁷. Lapsehoiuteenuse ümberkorraldamine suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuseks

(1) Isik, kellele Sotsiaalkindlustusamet on väljastanud sotsiaalhoolekande seaduse § 151 punkti 1 alusel lapsehoiuteenuse tegevusloa, on kohustatud hiljemalt 2025. aasta 1. märtsiks teavitama kirjalikult Sotsiaalkindlustusametit, kas ta jätkab majandustegevust käesoleva seaduse alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutajana või alushariduse seaduse alusel lapsehoiu pidajana. Kui isik ei teavita majandustegevuse jätkamisest, tunnistab Sotsiaalkindlustusamet tegevusloa kehtetuks 2026. aasta 1. septembrist.

(2) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamiseks majandustegevuse jätkamise teate esitanud isiku tegevusluba kehtib, kui isiku majandustegevus vastab käesoleva seaduse alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtiva redaktsiooni nõuetele. Isik, kes jätkab suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamist, on kohustatud viima oma majandustegevuse käesoleva seaduse alates 2025. aasta 1. jaanuarist kehtiva redaktsiooni nõuetega vastavusse hiljemalt 2026. aasta 31. augustiks. Kui isik ei ole nimetatud tähtajaks oma majandustegevust käesoleva seaduse nõuetega vastavusse viinud, lõpeb tema tegevusloa kehtivus 2026. aasta 1. septembril.

(3) Kui isiku majandustegevus vastab käesoleva seaduse nõuetele, loetakse lapsehoiuteenuse osutamise tegevusluba suure hooldus- ja abivajadusega lapse hoiuteenuse osutamise tegevusloaks.

(4) Kuni 2026. aasta 31. augustini käesoleva seaduse kuni 2024. aasta 31. detsembrini kehtinud redaktsiooni § 45² lõike 2 alusel lapsehoiuteenuse osutamise kohta antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud, mis on seotud käesolevas seaduses sätestatud ülesannete täitmisega, kehtivad edasi, kui nad vastavad käesolevas seaduses sätestatud nõuetele või kuni teenuseosutaja lapsehoiuteenuse tegevusloa kehtivuse lõppemiseni. Kuni 2026. aasta 31. augustini käesoleva seaduse kuni 2024. aasta 31. detsembrini kehtinud redaktsiooni § 45² lõike 4 alusel lapsehoiuteenuse osutamiseks antud haldusaktid või sõlmitud halduslepingud tuleb viia käesoleva seadusega kooskõlla hiljemalt 2026. aasta 1. septembriks.”.

§ 76. Toiduseaduse muutmine

Toiduseaduse § 8 lõike 1 punktis 1² asendatakse tekstiosa „koolieelne lasteasutus“ tekstiosaga „lasteasud“.

§ 77. Tubakaseaduse muutmine

Tubakaseaduse § 22 lõike 1 punktis 2 ja § 29 lõike 1 punktis 2 asendatakse tekstiosa „koolieelne lasteasutus“ tekstiosaga „lastehoid, lasteaed“ sobivas käändes.

§ 78. Tulumaksuseaduse muutmine

Tulumaksuseaduse § 26 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Koolituskuludeks on riigi või kohaliku omavalitsuse haridusasutuses, avalik-õiguslikus ülikoolis, sellises eralastehoius, eralasteaias ja erakoolis, millel on asjaomase õppekava kohta tegevusluba, registreering Eesti Hariduse Infosüsteemis või õigus kõrgharidustaseme õpet läbi viia, ning eelloetletutega samaväärses välismaa õppeasutuses õppimise või nende õppeasutuste korraldatavatel tasulistel kursustel õppimise, lastehoiu kasvatustegevuses osalemise eest tasutud dokumentaalselt tõendatud kulud. Tulust ei arvata maha koolituskulu, mille isik on teinud § 19 lõike 5 või 6 alusel tulumaksuga mittemaksustatava sihtotstarbelise stipendiumi arvel või mille eest ta on saanud hüvitist § 13 lõike 3 punkti 17 või § 19 lõike 3 punkti 16 kohaselt.“.

§ 79. Välisteenistuse seaduse muutmine

Välisteenistuse seaduse § 65 lõike 1 punkt 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„4) kaasasoleva lapse lastehoiu- või lasteaiatasu või lapsehoidja palk;“.

3. jagu Seaduse jõustumine

§ 80. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2025. aasta 1. jaanuaril.

Lauri Hussar
Riigikogu esimees

Tallinn, 2024

Algatab Vabariigi Valitsus
..... 2024

(allkirjastatud digitaalselt)